

Raadsvoorstel

GEWIJZIGD EXEMPLAAR

Raadsvergadering : 29-10-2020

Agendapunt : 13

Commissie : Bestuur en middelen

Portefeuillehouder : P.F. Dijkman

Onderwerp : Zienswijze Visie Geestmerambacht

Voorgesteld besluit

1. Akkoord met de conceptvisie Recreatiegebieden Geestmerambacht 2030 en het hierin geschetste voorkeursmodel Beleving.
2. En verzoekt het recreatieschap daarbij:
 - a. Aanvullende mogelijkheden te onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid om het resterende exploitatietekort van € 480.000 verder te verlagen.
 - b. Hierbij ook de uitkomsten van de reeds opgestarte Governance-onderzoeken betrekken.
 - c. De financiële consequenties van deze onderzoeken, indien tijdig bekend, te verwerken in en als bijlage toe te voegen aan de Kadernota 2022.

Aanleiding en context

Aanleiding

De gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard en Langedijk dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en ontwikkeling van de deelgebieden van het Recreatieschap Geestmerambacht door middel van een gemeenschappelijke regeling. De vijftien jaar oude visie Geestmerambacht uit 2005 vormt hiervoor de basis.

Het recreatieschap Geestmerambacht staat voor belangrijke uitdagingen in haar natuur- en recreatiegebieden. Die lopen uiteen van de veranderende wensen en behoeften van inwoners, het bieden van een aantrekkelijk alternatief voor de kust, de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden, versterking van natuurwaarden en biodiversiteit, de bijdrage aan het halen van klimaat- en duurzaamheidsdoeltellingen en het leveren van een bijdrage aan de regionale economie. Daarnaast moet een oplossing worden gevonden voor het financieringstekort van ca. € 1 miljoen, als eind 2026 de exploitatiereserve van het recreatieschap is uitgeput.

Daarom is in 2018 besloten tot de herziening van de visie uit 2005. Op 1 juli is het concept aan de gezamenlijke raadsleden van Alkmaar, Heerhugowaard en Langedijk gepresenteerd en toegelicht. Het algemeen bestuur van het recreatieschap vraagt nu om een zienswijze van de raden op deze visie voor 1 november 2020.

Van schetsmodellen naar voorkeursmodel Beleving

Het is wens van het recreatieschap om de drie deelgebieden Geestmerambacht, Park van Luna en Groene Loper in samenhang te laten doorgroeien tot een veelzijdig parkenlint voor de inwoners van het HAL-gebied en met activiteiten gericht op een ruimere regio. Belangrijke ambitie daarbij is om zowel de kwaliteit van de recreatiemogelijkheden als de natuurkwaliteit te verhogen. Recreatie, landschap en natuur krijgen daarbij als een doorlopen geheel vorm en bieden een aantrekkelijk alternatief voor de kust. Het gebied kan een grotere bijdrage gaan leveren aan de kwaliteit van de leefomgeving, biodiversiteit, het halen van klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en de regionale economie.

In het voorbereidingstraject zijn verschillende schetsmodellen verkend (Bijlage schetsmodellen, pag 51-61). Op basis daarvan heeft het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Geestmerambacht in februari 2020 een voorkeursmodel benoemd dat verder is uitgewerkt als het model 'Beleving'. Het model Beleving bestaat uit:

- Een mix van activiteiten gericht op bewegen en buitensport (schetsmodel Parcoursen).
- Groene uitloopgebieden dicht bij woonbuurten (schetsmodel Samen).
- Recreatie en natuurschoon waarbij beide onderdelen in samenhang naar een hoger plan worden getild. Daarbij worden de natuurwaarden verbeterd en de gebieden onderling verbonden (schetsmodel Parels).
- Nieuwe toeristisch-recreatieve voorzieningen die een breder en meer publiek aantrekken, ook voor verblijfsmogelijkheden (schetsmodel Parels).
- Intensiever gebruikte en uitnodigende entreegebieden en om meer te gaan betekenen in energieopwekking (schetsmodel Uniek).

De huidige gebiedszonering van rustigere en drukkere gebieden (resp. extensieve en intensievere recreatievormen), waarvan bij de participatie duidelijk werd dat deze brede steun heeft, blijft ook voor de toekomst gelden. De verschillende sferen en belevingen uit de oorspronkelijke ontwikkelmodellen hebben op basis van deze zonering een plek gekregen in de concept visie. De kaart op bladzijde 23 van de conceptvisie geeft hiervan de verbeelding weer.

Uitvoeringsprogramma

De visie bevat naast beleid op hoofdlijnen een leidraad voor uitvoering (hoofdstuk 6, bladzijde 28). Deze leidraad geeft een doorkijk naar het uitvoeringsprogramma. Er zijn 10 projecten benoemd die prioriteit gaan krijgen bij de uitvoering zoals bijvoorbeeld de entreegebieden, landschapselementen Strand van Luna, Groene Loper en deelgebied Diepsmeer. Daarnaast worden ook drie planuitwerkingen voor biodiversiteit, marketing en energie worden opgestart.

De visie en de leidraad worden uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma voor de periode tot 2030. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld na vaststelling van de visie.

Participatie en Reactie Vogelwerkgroep Alkmaar (VWG Alkmaar)

De Vogelwerkgroep Alkmaar en omstreken heeft middels met een brief aan het bestuur van het recreatieschap gereageerd op de concept visie (zie E202028905 en Bij2015515). Er is een afschrift gestuurd naar de gemeenteraden van Heerhugowaard, Langedijk, Alkmaar en Bergen.

VWG Alkmaar zou graag, samen met collega natuurorganisaties zoals KNNV, betrokken willen worden bij de uitwerking van een samenhangend beheerplan natuur/recreatiedoelstellingen voor het hele plangebied om zo meer invulling te kunnen geven aan de term "vergroten biodiversiteit".

Dit sluit aan op de aanbiedingsbrief, waarin staat: "*Ook in deze uitwerking zal participatie een belangrijke plek innemen. Samen met onder andere inwoners van de gemeenten, ondernemers en verenigingen gaan het recreatieschap en de participerende gemeenten de uitwerking van de visie oppakken.*" Het recreatieschap zal daarom contact opnemen met VWG Alkmaar.

Argumenten

Argumenten bij besluitpunt 1: Akkoord met de conceptvisie Recreatiegebieden Geestmerambacht 2030 en het hierin geschetste voorkeursmodel Beleving.

Met het concept 'Visie Recreatiegebieden Geestmerambacht 2030' geeft het recreatieschap een waardevolle invulling aan de recreatiegebieden op het gebied van natuur, recreatie en landschap en een belangrijke bijdrage aan een evenwichtige financiële onderbouwing voor de toekomst.

1.1 De visie draagt bij aan het verwezenlijken van maatschappelijke doelen en behoeften

- Binnen het totale gebied is genoeg ruimte om bij te dragen aan verschillende maatschappelijke doelen en behoeften. Recreatie, landschap en natuur krijgen daarbij als een doorlopend en samenhangend geheel vorm. Het gebied levert hiermee een grotere bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving, biodiversiteit, het halen van klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en de regionale economie.
- In de visie is daarmee een vernieuwend perspectief op de gebieden Geestmerambacht, Park van Luna en Groene Loper neergelegd. Natuur gaat niet (meer) ten koste van recreatie, maar de kwaliteiten van zowel natuur als recreatie worden vergroot, gecombineerd en ze versterken elkaar (zie ook bijlage 1).
- Het doel van de visie is het recreatiegebied in samenhang te laten doorgroeien tot een veelzijdig Parkenlint. De Groene Loper heeft hierin een belangrijke verbindende rol. Zowel vanuit het oogpunt van natuur als recreatie. Dat laatste door doorgaande fiets- en wandelroutes tussen het Park van Luna en het Geestmerambacht en de aanleg van een waterroute voor sloepen en kano's.

1.2. Visie breed gedragen: participatie is een belangrijke pijler

- Voor het opstellen van de visie is een intensief proces doorlopen, met participatie door inwoners, ondernemers, verenigingen en andere belanghebbenden als belangrijke pijler.
- De ambities voor de toekomst van Geestmerambacht, Park van Luna en de Groene Loper zijn benoemd in verschillende typen bijeenkomsten, gesprekken, de inzet van online raadpleging in de vorm van de app 'swipocratie' en de inzet van interne en externe deskundigen (zie ook pagina's 8 en 9 van de conceptvisie).
- Deze inbreng heeft een belangrijke bijdrage geleverd bij het opstellen van de verschillende scenario's en de daarop volgende afweging van het bestuur om de sterke onderdelen van de vier scenario's samen te voegen in het model Beleving.
- Na het vaststellen van de visie door de betrokken gemeenteraden wordt het uitvoeringsprogramma verder opgesteld aan de hand van de leidraad uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in de visie. Ook hierbij worden inwoners, ondernemers en verenigingen betrokken.

1.3. Meer inzicht in mogelijkheden toekomstige financiering

De gemeenten dragen op dit moment op twee manieren financieel bij aan het recreatieschap: via de jaarlijkse participantenbijdrage en via de in het verleden gedane donatie uit het HAL-fonds. Die donatie is opgenomen in de bestemmingsreserve exploitatie van het schap, waar elk jaar een bedrag uit wordt onttrokken voor het beheer. Eind 2026 is deze reserve uitgeput.

Het vinden van een oplossing voor het financieringstekort vanaf 2026 vormde een belangrijke aanleiding voor deze visie. De doorrekening laat zien dat bij model Beleving netto een bedrag van ca. € 520.000 aan extra inkomsten mogelijk is (opgebouwd uit opbrengsten, afschrijvingen investeringen en vermindering beheerslasten), bovenop de reeds bestaande inkomsten die al gerealiseerd worden in het gebied.

Het financieringstekort van ca. 1,0 mln (het huidige jaarlijkse exploitatietekort na aftrek van de jaarlijkse participantenbijdrage) kan daardoor verminderd worden met ca. € 520.000. Het extra tekort dat dan resteert is ca. € 480.000,- .

In de Gemeenschappelijke Regeling Geestmerambacht is opgenomen dat vroegtijdig afspraken worden gemaakt over financiering van het exploitatietekort op het moment dat het HAL-fonds is uitgeput. Indien er geen nadere afspraken worden gemaakt, geldt dat het tekort op basis van inwoneraantal over de drie gemeenten wordt verdeeld (opgenomen in bijlage 2 van de GR Geestmerambacht).

Conform deze verdelingsafspraken en de informatie uit in Bijlage 3 (dia 5, verdeling scenario's per gemeente 2027) zal de jaarlijkse bijdrage Alkmaar vanaf 2027 zijn opgebouwd uit de huidige jaarlijkse bijdrage en het extra tekort, tezamen ca € 480.656

Tekort GAB	-1.000.000			
Extra inkomsten	520.000			
Nog te dekken	-480.000			
Participantenbijdrage	Huidig		Extra	totaal
Alkmaar	218.480	54,62%	262.176	480.656
HHW	120.400	30,10%	144.480	264.880
LD	61.120	15,28%	73.344	134.464
Totaal	400.000	100%	480.000	880.000

Tabel 1: opbouw verwachte jaarlijkse bijdrage vanaf 2027

Argumenten bij besluitpunt 2: En verzoekt het recreatieschap daarbij:

- Aanvullende mogelijkheden te onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid om het resterende exploitatietekort van € 480.000 verder te verlagen.
- Hierbij ook de uitkomsten van de reeds opgestarte Governance-onderzoek betrekken.
- De financiële consequenties van deze onderzoeken, indien tijdig bekend, te verwerken in en als bijlage toe te voegen aan de Kadernota 2022.

- In haar aanbiedbrief benoemt het recreatieschap: “Het recreatieschap kan aanvullende mogelijkheden onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid om het resterende exploitatietekort van € 480.000 verder te verlagen. Door het algemeen bestuur zijn de volgende mogelijkheden benoemd: het betrekken van regiogemeenten en regiopartijen, het onderzoeken van beheersubsidie-mogelijkheden bij de provincie en betaald parkeren of entreevergoedingen. “

Overeenkomstig wat het Recreatieschap in haar aanbiedbrief aandraagt, stelt het college voor het schap te verzoeken de mogelijkheden te onderzoeken voor een verdere verlaging van het exploitatietekort. We verzoeken ook de uitkomsten daarvan (indien op dat moment bekend/vastgesteld) in de kadernota 2022 te verwerken. Dit sluit aan bij de zienswijze die de gemeenteraad in juni 2020 heeft ingediend bij de behandeling van de financiële jaarstukken van het recreatieschap.

- Gestart is met twee onderzoeken mbt de Governance van de recreatieschappen. Een onderzoek naar de Governance van het Recreatieschap Geestmerambacht en een provinciaal onderzoek naar de Governance van alle recreatieschappen die samenwerken met Recreatie Noord Holland. (Verwachte oplevering van de concepten: eind 2020). De Visie Recreatiegebieden Geestmerambacht 2030' gericht op de inrichting, functie en gebruik van de recreatiegebieden verandert hiermee niet. Gezocht wordt naar een model, waarin beheer van de natuur- en recreatiegebieden met zo min mogelijk bestuurlijke drukte kan worden gerealiseerd. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid van provinciale subsidie voor natuurbeheer.

Beoogd effect / wat willen we bereiken

Voorgaande zienswijzen:

De gemeenteraad van Alkmaar heeft eerder de volgende zienswijzen mee gegeven met betrekking tot de op te stellen visie:

“Dat in relatie tot het transitieproces en verder een meerjarenbeeld moet worden geschetst dat leidt tot een financieel gezond recreatieschap voor de lange termijn. Nadrukkelijk wordt hierbij gewezen op de noodzaak van de verhoging van baten, verlaging van lasten en behoud van een aantrekkelijk recreatiegebied waar recreatieve natuurbeleving een hoofdrol moet blijven spelen.

Om aan bovenstaande te voldoen is het noodzakelijk om op korte termijn, bij voorkeur voor het zomerreces 2020 doch uiterlijk in het vierde kwartaal 2020, met een plan te komen met scenario's waaruit de raad kan kiezen. Met als uitgangspunt een structurele dekking van de inkomsten en

uitgaven. Waarbij het voor de participanten inzichtelijk wordt wat de beheersmaatregelen zijn voor een gezonde financiële organisatie en wat de gevolgen hiervan zijn voor de bijdrage van de participanten en/of derden inkomsten.

Het recreatieschap verzoeken de financiële consequenties van het visietraject te verwerken in het de Kadernota 2022 en zo mogelijk al in het meerjarenperspectief van de Programmabegroting 2021, inclusief inzicht in een eventuele wijziging in de participantenbijdrage.”

Motie

Daarnaast is op 27 februari jl de motie GR Geestmerambacht “Duik er in” aangenomen. Waarin wordt verzocht: “ *onderzoek te verrichten naar de huidige organisatiestructuur van de GR*

Geestmerambacht, mede in relatie tot het uitvoeren van de kerntaken waar het verantwoordelijk voor is, zoals onderhoud openbaar groen.” In april j. is de raad geïnformeerd dat: “... *De Kadernota 2022 GR GAB gaat eind 2020 naar de raad voor besluitvorming in Q1 2021. Het streven is om het governancevoorstel hier bij toe te voegen.* “

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor het opstellen van de visie is een intensief proces doorlopen, met participatie door inwoners, ondernemers, verenigingen en andere belanghebbenden als belangrijke pijler.

De ambities voor de toekomst van Geestmerambacht, Park van Luna en de Groene Loper zijn benoemd in verschillende typen bijeenkomsten, gesprekken, de inzet van online raadpleging in de vorm van de app ‘swipocratie’ en de inzet van interne en externe deskundigen (zie ook pagina’s 8 en 9 van de conceptvisie). Deze inbreng heeft een belangrijke bijdrage geleverd bij het opstellen van de verschillende scenario’s en de daarop volgende afweging van het bestuur om de sterke onderdelen van de vier scenario’s samen te voegen in het model Beleving.

Na het vaststellen van de visie door de betrokken gemeenteraden wordt het uitvoeringsprogramma verder opgesteld aan de hand van de leidraad uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in de visie. Ook hierbij worden inwoners, ondernemers, stichtingen en verenigingen betrokken.

Overige relevante informatie / financiële en juridische risico’s

- *Investeringsen*
In de globale doorrekening van de modellen (bijlage 5, vertrouwelijk) zijn aannames gedaan dat niet alle investeringen volledig gerealiseerd en betaald worden door het recreatieschap. Dat betekent dat ook andere belanghebbende partijen bijdragen middels cofinanciering. Deze onderdelen worden projectmatig uitgewerkt en uitgevoerd. Op het moment dat er een bijdrage van de gemeenten wordt gevraagd, zal hiervoor een besluit aan de gemeenteraden worden voorgelegd.
- *Ruimtelijk beleid*
De extra opbrengsten worden nu als ‘zekerheid’ gepresenteerd. De doorrekening klopt, maar moet wel op termijn gerealiseerd kunnen worden. Risico’s liggen in onzekerheden als procedures rondom mogelijke bestemmingsplanwijzigingen en/of vergunningen. Een visie heeft geen juridische status in het kader van de [Wet ruimtelijke ordening](#). Een eventuele bestemmingsplanwijziging zal pas mogelijk zijn na gemeentelijke besluitvorming daarover. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma moeten de ruimtelijke randvoorwaarden worden meegenomen en ingeschat.
- *Ondernemerschap*
Een andere niet ingeschat risico, was de Corona pandemie. Enerzijds hadden de recreatiegebieden hierdoor een extra aantrekkingskracht op gebruikers. Anderzijds hebben sectoren die een bijdrage kunnen leveren aan het verder ontwikkelen van de gebieden (evenementenorganisaties, horeca en recreatiebedrijven) een zware tijd. Het verdere verloop van de coronacrisis is niet te voorspellen.

Financiële aspecten / wat mag het kosten

Zoals eerder aangekondigd is de bestemmingsreserve exploitatie (waarin de donatie uit het HAL-fonds) eind 2026 uitgeput. De jaarlijkse participantenbijdrage zal dan moeten worden verhoogd. Met het uitvoeren van het model Beleving wordt de toekomstige jaarlijkse participantenbijdrage voor Alkmaar geschat op ca. € 480.656 per jaar. Dit bedrag is hoger dan de jaarlijkse participantenbijdrage GAB voor Gemeente Alkmaar in 2020 (€211.649,-).

De komende jaren heeft (in huidige situatie tot eind 2026) heeft het Geestmerambacht voldoende middelen om met aanwending van de reserve exploitatie eigenstandig de begroting sluitend te kunnen krijgen.

Het recreatieschap zal de financiële consequenties van het visie verwerken in het de Kadernota 2022 en zo mogelijk al in het meerjarenperspectief van de Programmabegroting 2021, inclusief inzicht in een eventuele wijziging in de participantenbijdrage." Hiermee kan de verhoging van de participantenbijdrage tijdig in de gemeentelijke meerjarenbegroting worden opgenomen.

Vervolg en communicatie

Vervolg

De zienswijze van de drie gemeenteraden wordt kenbaar gemaakt bij het bestuur van het Recreatieschap Geestmerambacht. Het dagelijks bestuur formuleert een bestuurlijke reactie op de zienswijzen en legt deze voor aan het algemeen bestuur in november 2020. Het voornemen is om de concept visie dan definitief vast te stellen.

Als de visie is vastgesteld kan worden gestart met het verder uitwerken van het uitvoeringsprogramma op basis van de leidraad zoals opgenomen in de visie en het opnemen van een meerjarenbegroting in de Kadernota 2022.

De visie bevat een leidraad voor uitvoering (hoofdstuk 6, bladzijde 28) wordt uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma voor de periode tot 2030. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld na vaststelling van de visie.

Communicatie

Het betreft hier een toekomstvisie van het Recreatieschap Geestmerambacht. Bij vaststelling van de visie door het algemeen bestuur van het schap zal het schap dit communiceren. De gemeente kan daarop aansluiten.

Bijlagen

- Aanbieding conceptvisie Recreatieschap Geestmerambacht 2030 voor zienswijze
- (Concept) Visie Recreatieschap Geestmerambacht 2030
- Samenvatting bestaand beleid Geestmerambacht
- Bijlage 1: Uitleg over natuurwinst per model
- Bijlage 2: Financiële situatie Recreatieschap Geestmerambacht
- Bijlage 3: Grafieken financiële situatie Recreatieschap Geestmerambacht
- Bijlage 4: Participatie periode 3 juni - 10 juli 2020
- Bijlage 5: Globale doorrekening modellen 10 juli 2020
- Brief - Reactie Vogelwerkgroep Alkmaar e.o. op concept-visie GAB
- Reactie Vogelwerkgroep Alkmaar e.o. op concept-visie GAB

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

P.M. Bruinooge, burgemeester

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized initial 'P' followed by a long, sweeping horizontal line that extends to the right.

W. van Twuijver, secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a complex, scribbled pattern of overlapping loops and lines.

Collegevergadering : **15-09-2020**]

Raadsbesluit

Nr. 13

De raad van de gemeente Alkmaar;

Gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. **15-09-2020**;

Gelet op het advies van de commissie : Bestuur en middelen, d.d. **20-10-2020**;

Gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Geestmerambacht

* **B e s l u i t**

1. Akkoord te gaan met de conceptvisie Recreatiegebieden Geestmerambacht 2030 en het hierin geschetste voorkeursmodel Beleving, met een voorbehoud voor de voorgenomen realisatie van wat genoemd worden 'bovenregionale publieksvoorzieningen in de entreegebieden' zoals geschetst op p. 25 van het voorstel en in het schetsmodel 'Parels'. Concrete plannen hiervoor dienen separaat goedgekeurd te worden door de gemeenteraden van de participerende gemeenten, bijvoorbeeld via de zienswijze procedure op de kadernota.
2. Binnen de visie de bouwhoogten in het Geestmerambacht bij voorkeur te beperken tot 1 bouwlaag met kap of maximaal 20 meter voor niet-overdekte voorzieningen zoals een hoogterparcours. Hogere bouwhoogtes dienen eveneens separaat goedgekeurd te worden door de gemeenteraden van de participerende gemeenten.
3. Nieuwe bebouwing of voorzieningen niet te realiseren in of vlakbij het gebied Kleimeer, inclusief het gebied aangeduid als projectgebied F op de kaart op pagina 29 van de visie.
4. En verzoekt het recreatieschap daarbij:
 - a. Aanvullende mogelijkheden te onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid om het exploitatietekort niet verder op te laten lopen dan € 480.000 en indien mogelijk verder te verlagen.
 - b. Hierbij ook de uitkomsten van de reeds opgestarte Governance-onderzoeken betrekken.
 - c. De financiële consequenties van deze onderzoeken, indien tijdig bekend, te verwerken in en als bijlage toe te voegen aan de Kadernota 2022.

Alkmaar, **29-10-2020**;

De raad voornoemd,

E.G.M. Roemer, voorzitter

L. Blaauw, griffier

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. Blaauw', written in a cursive style.

* Gewijzigd n.a.v. aangenomen amendement